

Lesekommisjonen - variasjoner mellom kommuner

Thomas Nordahl

23.03.26

Nasjonale prøver, 5. trinn

	Lesing	
	Poeng	Andel på lavest nivå
Nasjonalt	49	28,6 %
Innlandet	48	29,0 %

I 2019/20 var nasjonal skåre og skåre i Innlandet 50 poeng

Nasjonale prøver, 8. trinn

	Lesing	
	Poeng	Andel på nivå 1 og 2
Nasjonalt	49	34,6 %
Innlandet	48	38,0 %

I 2019/20 var nasjonal skåre og skåre i Innlandet 50 poeng

Nasjonale prøver, 9. trinn

	Lesing	
	Poeng	Andel på nivå 1 og 2
Nasjonalt	53	22,7 %
Innlandet	52	23,7 %

I 2019/20 var nasjonal skåre og skåre i Innlandet 54 poeng

Variasjon Innlandet

- 5. trinn:
 - Variasjon mellom kommunene er 44 – 53 poeng.
 - 14 kommuner mer enn 33 % av elevene på laveste mestringsnivå
 - 2 kommuner har mer enn 50 % av elevene på laveste mestringsnivå.
- 8 trinn
 - Variasjonen mellom kommunene fra 44 – 50 poeng i lesing
 - 12 kommuner har færre enn 5 % av elevene på nivå 5
 - 4 kommuner har mer enn 50 % av elevene på de to laveste mestringsnivåene
- 9. trinn
 - Variasjon mellom kommunene er 44 – 62 poeng
 - 11 kommuner har flere enn 10 % av elevene på nivå 1 (29 %)

Årsverk i grunnskolen nasjonalt (GSI)

	2004/05	2014/15	2024/25
Antall elever	620 700	619 000	631 300
Årsverk til ordinær undervisning	37 451	38 953	42 899
Årsverk ITO, særskilt språk o.l	10 375	11 860	13 900
Årsverk assistenter	5 563	8 166	12 418
Totalt årsverk til elevrettet arbeid	53 389	58. 979	69 217
Prosentandel til ordinær undervisning	70 %	66 %	62 %
Årsverk ledelse og annet enn undervisning	9 420	11 553	12 389

Årsverk og elevtall i Innlandet (GSI)

	2015/16	2021/22	2025/26	Endring i prosent fra 2015/16
Antall elever	43310	40024	38297	- 12 %
Årsverk ordinær undervisning	3031	2843	2738	- 10 %
Årsverk ITO, særskilt språk.	823	848	862	+ 5 %
Årsverk assistent	669	826	964	+ 44 %
Prosentandel til ordinær undervisning	67 %	63 %	60 %	
Antall elever pr årsverk elevrettet arbeid	9,7	8,9	8,3	
Årsverk ledelse	371	372	380	+ 2 %
Årsverk annet enn undervisning	483	449	470	- 3 %

Kommune X

	2015/16	2021/22	2025/26	Endring i % 2015/16
Elevutvikling				- 2 %
Årsverk til ordinær undervisning	170	180	187	+ 9 %
Årsverk ITO, særskilt språk o.l.	46	35	41	- 11 %
Årsverk assistenter	31	38	46	+ 48 %
Totalt årsverk til elevrettet arbeid	247	253	274	+ 12 %
Prosentandel til ordinær undervisning	69 %	71 %	68 %	
Antall elever per årsverk, undervisning	11,9	11,3	10,4	
Årsverk ledelse og annet enn undervisning	50	46	58	+16 %

Kommune Y

	2015/16	2021/22	2025/26	Endring i % 2015/16
Antall elever	1 900	1 777	1 632	- 16 %
Årsverk til ordinær undervisning	137	117	104	- 24 %
Årsverk ITO, særskilt språk o.l.	23	38	53	+ 130 %
Årsverk assistenter	27	42	55	+ 103 %
Totalt årsverk til elevrettet arbeid	187	197	212	+ 13 %
Prosentandel til ordinær undervisning	73 %	59 %	49 %	
Antall elever per årsverk, undervisning	10,2	9,0	7,7	
Årsverk ledelse og annet enn undervisning	33	35	45	+ 36 %

Intervjuer av skoleledere og ledere om utfordringer (4 kommuner, 14 skoler)

- **Elevenes forutsetninger**

- Det er en økt individorientering der enkeltelevers behov dominere. Det er mange elever med økt sårbarhet, manglende robusthet og vansker med å tilhøre fellesskapet.
- Dette bidrar til bruk av en rekke individuelle avtaler og tiltak som fører til at balansen mellom individet og fellesskapet endrer seg

- **Lærere og leders kompetanse**

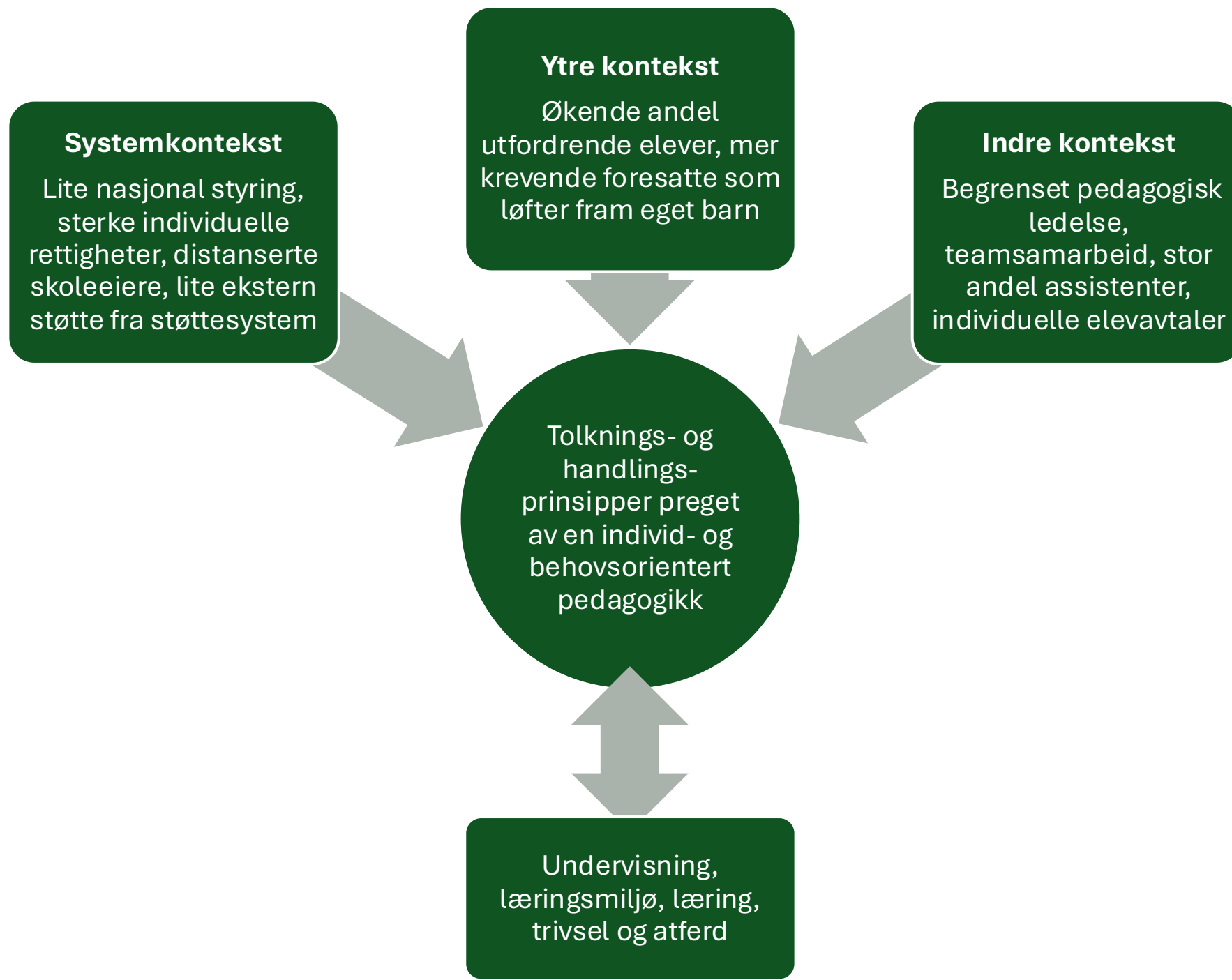
- Lærere og ledere opplever at kompetansen ofte ikke strekker til i møte med de komplekse sammensatte behov elevene har. Det snakkes lite om undervisning og læring

- **Samarbeid med foresatte**

- Samarbeidet med foresatte oppleves som tidkrevende og krevende. En gjennomgående utfordring er at foresatte etterspør og presser på individuelle tilpasninger for egne barn, uten fokus på helheten og fellesskapet.

- **Samarbeid med andre**

- Det er særlig PPT og BUP som oppleves å ha et sterkt individfokus med liten forståelse for hvordan dette kan gjennomføre i fellesskapet

Lite strategisk og systematisk utviklingsarbeid av og i skoler

- Skoleutvikling i mange kommuner og skoler bærer preg av intuitive responser på kontekstuelle betingelser utenfor skolen. En naiv pragmatisme
- Strategisk arbeid med skolens kjerneoppgaver som grunnleggende ferdigheter i lesing fra skoleeier og skoleledere er i for grad i fokus i en rekke kommuner
- Kommuner som lykkes ser ut til å ha klare kommunale strategier/planer for leseopplæring, systematisk oppfølging av skolene, kartleggingssystemer, nettverk mellom lærere, forpliktende planer for overgang barnehage og skole o.l.

iNNN

Universitetet
i Innlandet